

בתי המשפט

תמ"ש 54931-05-14

**בית משפט לענייני משפחה
מחוז תל אביב**

תאריך: 29 ספטמבר 2014

בפני כב' השופטת שפרה גליק

התובע: י.ג.
ע"י ב"כ עו"ד שטייף

נגד

הנתבעת: ת.ג.
ע"י ב"כ עו"ד בז'ה

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הבוררות, תשכ"ח-1968: סע' 11\(1\), 30](#)

כתבי עת:

[דפנה לביא, "לא על הבוררות לבדה", משפטים, מב \(אפריל 2012\) 589](#)

מיני-רציו:

* הפסיקה, אינה מכירה מניעות עקב "קירבה ממשית" בין בורר לעורך הדין של אחד הצדדים. ואין בעובדה שבורר משמש כבורר בכמה תיקים של אותו עו"ד, בכדי לפגום בחובת הנאמנות שחייב בה הבורר כלפי הצדדים. כן אין חובה על הבורר לגלות כי עורך הדין של מי מהצדדים מקיים אצלו הליך בוררות אחר.

* בוררות – בורר – העברתו מתפקידו

בקשה להעברת בורר מתפקידו ולחלופין להורות על פקיעת הבוררות, ולחלופין ליתן הוראות לבורר.

ביהמ"ש לענייני משפחה דחה את הבקשה מהטעמים הבאים:

לא נמצא ממש בטענות המבקש. בין היתר נקבע, בנוגע לטענה שב"כ הנתבעת מקיים/קיים בפני הבורר הליכי בוררות נוספים, כי הפסיקה, אינה מכירה מניעות עקב "קירבה ממשית" בין בורר לעורך הדין של אחד הצדדים. ואין בעובדה שבורר משמש כבורר בכמה תיקים של אותו עו"ד, בכדי לפגום בחובת הנאמנות שחייב בה הבורר כלפי הצדדים. שקילת חובת הנאמנות של בורר דומה לחובה הקיימת על שופט לפסול עצמו במקרים מסוימים של ניגוד עניינים ואולם בפסיקה נקבע, כי אפילו מתקיימים יחסי חברות בין פרקליט לשופט (להבדיל מיחסי קרבה משפחתית ביניהם) אין שופט חייב לפסול עצמו מלדון בעניין בו מופיע אותו פרקליט. לא כל שכן, במקרה כבענייננו, כאשר ההיכרות אינה חברות אישית אלא מקצועית, מעצם הופעתו של עוה"ד בפני הבורר הן כשופט מכהן והן כשופט בדימוס. בהמשך לכך נדחתה הטענה בדבר היעדר "גילוי נאות" לכאורה של הבורר על קשריו המקצועיים עם ב"כ הנתבעת. בהקשר זה צוין כי חובת גילוי קיימת לבורר באשר לניגוד עניינים אפשרי בינו לבין מי מהצדדים, או

אפילו עד של מי מהצדדים, אך אין לו חובה לומר, כי עורך הדין של מי מהצדדים מקיים אצלו הליך בוררות אחר. כעולה מהפסיקה, חובת גילוי של קשרים מקצועיים בין בורר לעורך דין, קיימת רק כאשר הבורר היה מיוצג ע"י עורך הדין של מי מהצדדים המנהלים הליך בוררות בפניו.

ביהמ"ש מוסיף עוד בין היתר, כי הליך בוררות להבדיל מהליך גישור אינו הליך רצוני אותו ניתן להפסיק בכל רגע. "מבחן הכניסה" להליך הבוררות הוא קל, רוצים הצדדים ממנים הם בורר, אך "מבחן הסיכום" או היציאה מן הבוררות, אינה על פי גחמת מי מהצדדים, אלא אך ורק על פי הוראות חוק הבוררות.

פסק דין

עניינו של פסק הדין אשר בפניי הוא הכרעה בתובענתו של התובע שהוגדרה בכותרתה "**בקשה להעביר את הבורר מתפקידו ולחלופין להורות על פקיעת הבוררות, ולחלופין ליתן הוראות לבורר**".

הרקע:

1. התובע והנתבעת הם בני זוג, שנישואיהם נקלעו למשבר ובינתיים ביום 28.02.12 התגרשו. במהלך ברור התובענות בפני, נעתי לבקשת הצדדים להפנות את הסכסוכים ביניהם להליך בוררות ומינתי כבורר את כב' השופט בדימוס, סגה"נ, **יצחק שנהב** (להלן: "**הבורר**").

2. ביום 24.12.12 אישרתי את פסק הבורר מיום 19.09.12 במסגרת [ת"ב 26211-10-12](#) [פורסם בנבו] ודחיתי את בקשת התובע לביטול פסק הבורר במסגרת [ת"ב 53314-10-12](#) [פורסם בנבו].

3. אציין, כי במהלך הבוררות ולקראת סיומה, הגיש התובע, תביעה להעברת הבורר מתפקידו וגם תביעה זו דחיתי. ראה בעניין זה פסק דיני [בת"ב \(ת"א\) 9/12 י.ג.נ' ת.ג.](#) (19.9.12) [פורסם במאגר "**נבו**"].

4. נראה שהתובע שם לו למטרה להתיש הנתבעת בתביעות לרוב, וכך רשומים במערכת, מלבד התיק נשוא פסק דיני עוד 23 (!) תיקים קשורים וזו הפעם **השלישית** שאני נדרשת למתן פסק דין בכל הנוגע להליכי הבוררות שבין הצדדים.

עוד אציין, כי בית המשפט המחוזי בת"א, דחה את בקשת רשות הערעור של התובע (ראה פסק הדין [ברמ"ש 52808-01-13](#) [פורסם בנבו] מיום 26.05.13, שניתן ע"י כבוד השופט **שוהט**). התובע הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דין זה לבית המשפט העליון ([בע"מ 4420/13 פלוני נ' פלונית](#)) [פורסם בנבו] למיטב ידיעתי, טרם ניתן פסק דין, בהליך זה.

5. ביום 27.3.14 דחיתי בקשת התובע להורות, כי הבוררות פקעה וקבעתי בין היתר, כי גם בעניין זה על הצדדים לפנות לבורר ולקבל החלטתו ואם הבורר יקבע, כי הבוררות טרם הסתיימה על הצדדים להמשיך לנהל הבוררות בשלב השני, וככל שהבורר סבור, כי יש להמתין עד להכרעת בית המשפט העליון, עליו לציין זאת במפורש בהחלטתו.

תמצית טענות התובע :

6. התובע סוקר בתביעתו, כי במהלך הבוררות בפני הבורר הוסכם לחלק את הבוררות לשני שלבים: השלב הראשון, אמורה הייתה להיבחן שאלת תוקפו של הסכם הממון השני שערכו הצדדים ובחלק השני בהתאם לקביעה הראשונה, שאר הסוגיות שבמחלוקת.

שלב א' של הבוררות הסתיים והבורר הכריע בתוקפו של הסכם הממון השני, וקבע שאינו בתוקף.

7. לטענת התובע שלב ב' לא החל, ומשנדחה ערעורו על החלטת בית המשפט המחוזי, ומשאותו הליך בוררות אליו התייחס בית המשפט המחוזי לא התקדם כמלוא הנימה, "לא החל ולא גילה סימני חיים כלשהם" עתר התובע להורות על פקיעת הליך הבוררות וכך גם הודיע התובע לבורר ביום 2.3.14.

8. התובע הוסיף וטען, כי לאחר שהבורר לא נתן החלטה, פנה אל הבורר וביקש כי הלה יבהיר, "כ... כי אם וככל שייקבע, כי פרק ב' של הבוררות אמור להתקיים בפניו, הרי הוא נדרש ליתן גילוי נאות לגבי היקף קשריו העסקיים עם עו"ד דיבון, וביתר פירוט – לפרט את כמות הליכי הבוררות ו/או הגישור שקיים הבורר, כשאחד הצדדים בהם מיוצג ע"י עו"ד דיבון. עוד נדרש הבורר ליתן פירוט מלא של היקפי הכספים, שקיבל מלקוחותיו של עו"ד דיבון 7-2 השנים האחרונות ופרטים נוספים כמפורט שם". לטענתו של התובע, הבורר, נמנע מלענות.

9. התובע הוסיף וטען, כי ביום 22.4.14 הודיע הבורר, כי החלטתו לעניין המשך הליכי הבוררות מוכנה ונחתמה, אולם התנה את שחרורה בתשלום שכרו בגין אותה החלטה והליכים קודמים בסכום של 9,600 ₪ (משני הצדדים) לטענתו, העביר התובע את חלקו, אך הנתבעת לא עשתה כך בטענה, כי התובע חייב לה כספים, הנתונים להליכי גבייה בהוצל"פ, ואין לה כספים והיא מבקשת לשלם "באמצעות" התובע, לפיכך הבורר אמר, כי כל עוד אחד הצדדים אינו משלם את שכרו, אין עליו חובה להתפטר.

10. עוד הוסיף וטען התובע, כי ביום 14.5.14 ענה הבורר על פנייתו, והשיב, כי קשרו עם עו"ד דיבון הם עסקיים בלבד "מבלי שטרם לפרט מה היקפם וטיבם של אותם קשרים עסקיים". לפיכך, כך טוען התובע, לא נותר לו אלא לפנות לבית המשפט בבקשה זו, "על

- מנת שיסיים את הפארכה של שיתוף הפעולה בין הבורר לבין המשיבה לשם "תקיעת" הליך הבוררות, לשם התעמרות במבקש ותוך הפרת הוראות הפסיקה הבוררות בקשר עם זכותו של צד להליך בורות, לדרוש ולקבל גילוי נאות מהבורר בקשר עם היקף קשריו של ב"כ הצד האחר בבוררות". יצויין שהתובע צירף לתביעתו תצהירים של אנשים שהיו מעורבים בהליכי בורות מפני הבורר והיו מיוצגים או צדדים עם עו"ד דיבון.
11. לטענתו של התובע, סירובו של הבורר ליתן גילוי נאות בדבר קשריו עם עו"ד דיבון מהווה עילה להעברת הבורר מתפקידו לפי [סעיף 11\(1\) לחוק הבוררות](#) ובהתאם להלכת ארט בי [רע"א 296/08 ארט בי חברה בע"מ בפירוק נ' עזבון המנוח ג'ק ליברמן ז"ל](#) (5.2.2010) (פורסם במאגר "נבו").
12. הנתבעת טענה, בתשובתה (שנסרקה משום מה בתיקיית בקשה מס' 1 ולא בתיקיית כתבי הטענות) כי הליך הבוררות לא נזנח ולא פקע. הנתבעת הפנתה להחלטתי מיום 27.3.14 בה נקבע בין היתר:
- "... ודוק, לו מצאתי כי מי מהצדדים זנח את תביעתו במסגרת הליך הבוררות ונראה כי הצדדים ממתנינים להכרעת בית המשפט העליון, בבר"ע שהוגשה בעניין ביטול פסק הבוררות, ולפיכך לא התנהלו הליכים נוספים וישיבות בפני הבורר, וזאת אף בהתאם להמלצת בית המשפט המחוזי".**
13. עוד הוסיפה הנתבעת, כי התובע עצמו ביקש לעכב את הליכי הבוררות על מנת למצות את הליכי הערעור והעלה טענות אלה, הן בפני הבורר והן בפני בית משפט זה.
14. הנתבעת טענה בתגובתה, כי גם הבורר נדרש לטענה בדבר "פקיעת הבוררות" שהעלה בפניו התובע ובהחלטתו מיום 22.04.14 נדחתה טענה זו תוך שהבורר קבע מפורשות, ונימק, כי הבוררות בין הצדדים לא הסתיימה ויש להמשיך בה, ואולם, הבורר קבע, כי המשך ההליך בפניו, יהיה רק לאחר שתוכרע בקשת רשעות הערעור שהגיש המבקש לבית המשפט העליון.
15. באשר לטענת התובע לסירוב, כביכול, של הבורר ל"גילוי נאות", טענה הנתבעת שהמדובר במיחזור של טענות שכבר נדחו ע"י בית המשפט, וע"י ערכאת הערעור [בעניין [ת"ב 9/12](#) (שם) ורמ"ש [52808-01-13](#) (שם)] (פורסם בנבו).
16. הנתבעת טענה, שבנסיבות אלה לא היה מקום להעלות טענות אלה בשנית ו/או לפנות בבקשה נוספת ל"גילוי נאות" לבורר היא הפנתה בעניין זה להחלטת הבורר מיום 22.04.14.
17. עוד הוסיפה וטענה הנתבעת כי העובדה שהתובע שב ומחליף את ייצוגו, אינו מקנה לו את הזכות להעלות בשנית ובשלישית טענות שנדחו כבר בעבר.

18. הנתבעת השיבה לטענות התובע בטיעון שהבורר כביכול, מסרב לדון בביטול המזונות הזמניים, עקב אי קבלת שכרו ע"י הנתבעת, כי הדבר אינו נכון. העיכוב בבוררות נובע מן ההמתנה לתוצאות הליכי בקשת רשות הערעור שהגיש התובע (דיון הקבוע לחודש אוקטובר הקרוב), וגם ביהמ"ש המחוזי ציין בפסק דינו שרצוי שהבורר ימתין להכרעת ביהמ"ש העליון אשר יכול ותשפיע על סמכותו.
19. הנתבעת ציינה בתגובתה, כי החלטת הבורר מיום 22.4.14 הועברה לצדדים ביום 26.06.14 שכן, הנתבעת התקשתה לגייס את חלקה בשכ"ט הבורר, והתובע סרב להצעת בא כוח הנתבעת, לשלם את חלקה של הנתבעת בשכ"ט, כנגד הפחתת הסכום מהחוב בתיק ההוצל"פ.
20. הנתבעת טענה, כי אין כל מקום להעביר את הבורר מתפקידו, ואין שחר לטענה שהתנהגותו גורמת לתובע עיוות דין, ויש לדחות התביעה.

דיון:

21. במסגרת פסק הדין אתייחס לכל אחת מטענות התביעה בנפרד.

הטענה בדבר "זניחת" הבוררות

22. בסיכומי ב"כ התובע נזנחה טענה זו, לפיכך יש לראותו כמי שויתר על טענה זו. על משמעות זניחת טענה בסיכומים, ראה התייחסות הפסיקה, כך למשל, ע"א 244/87 ציון קוש נ' שלמה כהן (1989) (פורסם במאגר "נבו"); ע"א 447/92 רוט נ' אינטרקונטיננטל קרדיט פ"ד מ"ט(2)102.
23. חרף האמור לעיל אתייחס לטענות התובע בבקשתו ואציין, כי אין בידי לקבלן, וזאת בין היתר באשר:
- 23.1 צודק בא כוח הנתבעת בסיכומיו בציינו, כי התובע לא ציין בבקשתו כי הוא עצמו ביקש לעכב את הליכי הבוררות כדי למצות את הליכי הערעור, כאשר העלה טענה זו הן בבית המשפט והן בפני הבורר ואכן, כבר מכאן, נשמעת מניעתו של התובע מלהעלות טענה זו.
- 23.2 ביום 27.3.14 החלטתי בתמ"ש 51876-01-11 (תביעת המזונות), [פורסם בנבו], כי הליך הבוררות לא נזנח ולא פקע (ראה סעיף 18 להחלטתי) בסעיף 22 להחלטתי, הבהרתי, כי אני סבורה שלא התקיימו ישירות בורות כיוון שהצדדים והבורר ממתנינם להכרעת בית המשפט

העליון. ביום 09.04.14 ניתנה על ידי בתיק זה, החלטה נוספת בה קבעתי שברור סוגיית המזונות ייעשה במסגרת הליך הבוררות.

23.3 גם הבורר דחה את הטענה בדבר פקיעת הבוררות, בהחלטתו מיום 22.04.14 ואף קבע שיש להמשיך בבוררות, לאחר שתוכרע בקשת רשות הערעור שהגיש התובע לבית המשפט העליון.

24. המסקנה העולה מן המקובץ, הבוררות לא "נזנחה" ולא פקעה, ודין הטענה להידחות.

הטענה כי התגלו לתובע "עובדות חדשות" לכאורה:

25. כזכור, לטענת התובע, נתגלו לו עובדות חדשות המצדיקות לשיטתו, כי אעתר לבקשה, ואולם בחינת הטענות לעומקן מצביעה על כך בבירור שאין בידי התובע כל טענות חדשות, וכל אלה אינן אלא טענות שכבר הועלו ע"י התובע ונדחו על ידי במסגרת פסקי הדין הקודמים בפרשה.

26. כך למשל טען בא כוח התובע בסיכומיו, בעמוד 4 לפרוטוקול (שורות 17-19) **ת"ב 9/12**: "... כאן יש לנו עניין אחר, (ש)ראשית כל הוא מנהל איתו גישורים, שניהם הצהירו על כך. הם מנהלים בורריות..." וראה בעניין זה גם האמור בסעיפים. הטענה נדחתה על ידי כאמור בפסק הדין בתיק זה (ראה סעיף 33.2 לפסק הדין **ת"ב 9/12**).

27. המסקנה: אין כל "עובדות חדשות" בפיו של התובע ואני דוחה טענה זו.

הטענה בדבר קיום קשרים עסקיים בין הבורר ובין ב"כ הנתבעת:

28. בסיכומיו טען התובע, כי בבקשה הקודמת, לא הובאו נתונים על קיומם של הליכי בוררות מקבילים בהם כיהן הבורר כבורר, במספר הליכים מקבילים להליך הבוררות של המבקש, "כשבכולם מייצג עו"ד דיבון את אחד הצדדים, וזאת במקביל לעוד מספר הליכי גישור, בהם כיהן הבורר כמגשר, כשעו"ד דיבון מופיע בשם אחד הצדדים". לטענתו, הוא לא הביא נתונים כאלה, כי לא היו בידו, ולפיכך פסק דינו של בית המשפט לא יכול היה להתייחס לעובדות קונקרטיות כאלה. עוד טען התובע, כי אם המדובר בשניים או שלושה, ואף יותר הליכי בוררות, שמנהל הבורר, אין המדובר בקשר שולי ועל הבורר לגלות עובדה זו לפני הצדדים. לטענתו חששו של התובע, להתדיין בפני הבורר הוא סביר ומוצדק, שכן "... הבורר מכיר את עורך הדין של הצד השני ממגוון הליכי בוררות וגישורים שהוא מנהל לאחר פרישתו מכהונתו כשופט" ולפיכך בכל הכבוד, אין בידי לקבל הטיעון האמור הנראה לי להיות מופרך מיסודו.

29. איני רואה טעם לחזור על אשר אמרתי בפסק הדין הקודם, לעניין הנוהג ששופטים בדימוס מקיימים הליכי בוררות וגישורים. אין בפני טענה שהבורר קשור לצד כלשהו אלא הטענה היא שב"כ הנתבעת מקיים בפני הבורר הליך בוררות נוסף ו/או הליכי בוררות נוספים בפני הבורר. הפסיקה, כפי שאבהיר בהמשך, אינה מכירה מניעות עקב "קירבה ממשית" בין בורר לעורך הדין של אחד הצדדים. אציין, כי אפילו הוקם מרכז לבוררות בו משמשים שופטים בדימוס, ולמיטב ידיעתי, גם שופטים מחוזיים בדימוס לרבות מנהלי בתי המשפט בדימוס משמשים כבוררים, האם אין מופיעים בפניהם עורכי דין טובים בכמה תיקים? מן הסתם התשובה היא חיובית ואין בכך כדי לפגום בחובת הנאמנות שחייב בה הבורר כלפי הצדדים.

30. בכלל, מן הראוי לזכור, כי הטענה האמורה כבר נשמעה ונדונה בת"ב 9-12 בו ניתן על ידי פסק דין. ביום 10.09.12 העלה ב"כ התובע טענה לפיה במקביל לבוררות הנוכחית מתנהלים בפני הבורר גישורים ובוררויות בהם מייצג עו"ד דיבון. להלן אצטט מתוך עמוד 4 לפרוטוקול בת"ב 9-12 דיון זה (שורות 17-19):

"... כאן יש לנו עניין אחר שראשית כל הוא מנהל איתו גישורים, שניהם הצהירו כל כך, הם מנהלים בוררויות והם מתפללים באותו בית כנסת, ואני לא מודיע את זה לבעל הדין שמנהל אצלי בוררות".

ואכן בפסק דינו בתיק ת"ב 9-12, התייחסתי לטענה ובסעיף 33.2 לפסק הדין קבעתי (עמוד 9 שורות 33-36):

"... ואין לי ספק שהתנהגותו של הבורר לא העלתה חשש ממשי כלשהו למשוא פנים בניהול הבוררות וכי ע"י אי הגילוי של "קשר" שולי וזניח כמו בית הכנסת השכונתי או ניהול גישור או בוררויות קודמים בהם ייצג ב"כ הנתבעת צד, לא נפגמה חובת הנאמנות של מי מהצדדים".

31. בשולי דברים אלה, אזכיר, כי כבר ציינתי בפסק דיני בת"ב 9-12 (שם), כי שקילת חובת הנאמנות של בורר דומה לחובה הקיימת על שופט לפסול עצמו במקרים מסויימים של ניגוד עניינים (ראה בעניין זה ספרו של עו"ד ישראל שמעוני "אופק חדש בבוררות", עמוד 112) ואולם בפסיקה נקבע, כי אפילו מתקיימים יחסי חברות בין פרקליט לשופט (להבדיל מיחסי קרבה משפחתית ביניהם) אין שופט חייב לפסול עצמו מלדון בעניין בו מופיע אותו פרקליט. ראה בג"ץ 1622/00 יואב יצחק ואח' נ' נשיא בית המשפט העליון אהרון ברק פ"ד נ"ד(2) 54.

כלומר המצב המחייב שופט לפסול עצמו הוא בהתקיים קשרים בינו לבין מי מהצדדים, ולעיתים אפילו של עד מטעם מי מהצדדים, אך לא כלפי בא כוחו של בעל דין. בוודאי לא, רק משום שהבורר, היה בורר (או אפילו מגשר) בתיקים נוספים בהם ייצג עו"ד דיבון מי מהצדדים המקיימים הליך בוררות או גישור אחר בפני הבורר.

32. אני דוחה איפה טענה זו.

הטענה בדבר היעדר "גילוי נאות" לכאורה על קשרים מקצועיים:

33. בכל הכבוד, גם כאן, לטעמי טועה התובע. חובת גילוי קיימת לבורר באשר לניגוד עניינים אפשרי בינו לבין מי מהצדדים, או אפילו עד של מי מהצדדים, אך אין לו חובה לומר, כי עורך הדין של מי מהצדדים מקיים אצלו הליך בוררות אחר.

34. אחזור ואזכיר דברים אליהם התייחסתי בפסק דיני בת"ב 9-12: כידוע גורסת ההליכה המשפטית כי בורר מחוייב כל הצדדים לבוררות, בנאמנות. זו הוראת [סעיף 30 לחוק הבוררות](#) תשי"ח-1958 וכך גם נקבע בפסיקה.

ראו בעניין זה, פסק דינו של כבוד השופט דנציגר, ברע"א 296/08 ארט בי נ' עז' המנוח ג'ק ליברמן (5.2.2010) (פורסם במאגר "נבו") (להלן: "הלכת ארט בי"), דן בשיקולים אותם על בית המשפט להביא בחשבון עת הוא דן בבקשה להפסקת בוררות או להעברת בורר מתפקידו, וקבע בין היתר (בפסקה 122 לפסק הדין):

"... סבורני, כי חובת הגילוי המוטלת על בורר הינה מלאה, לגישתו, כאשר ישנה פנייה לאדם לשמש כבורר, עליו לוודא, בטרם יקבל על עצמו את התפקיד, שאין לו או למי משותפיו או עובדיו, קשר קודם עם מי מהצדדים או נושא הבוררות. קשר עם הצדדים יכול שיהיה קשר משפחתי, קשר עסקי או קשר של קרבה ממשית אחרת... בעניין זה מציין השופט בדימוס א' שטרוזמן, בספרו, כי ראוי שהבורר ייתן ביטוי בכתב, (במכתב או בפרוטוקול) כבר בישיבת הבוררות הראשונה, להכרותו המקודמת עם מי מבעלי הדין, ולהכרתו את המחלוקת טרם מינויו לתפקיד וכי כך עליו לעשות גם בעניינם של העדים המופיעים מולו. הוא אף מציין כי "ככל שימהר הבורר לחשוף בפני בעלי הדין את זיקתו למי מבעלי הדין, או העדים, גם אם בעיניו, אין משמעות לזיקה זו, והוא משוכנע שלא תהיה לה השפעה על פסקו, כך ייטב לבוררות ולחוסנו של הפסק, אם בבוא העת תוגש בקשה לביטולו... גילוי מוקדם כפי שצויין, אף יסייע בהקטנת ההסתברות לתקופת פסק הבורר בשלב מאוחר ולגרימת נזק ליעילותם של הליכי הבוררות... לדעתי, ההכרעה אם מדובר בקשר מהותי אם לאו, צריך שתהיה בידי הצדדים ולא בידי הבורר. קרי, על הבורר לחשוף את המידע ולתת לצדדים להחליט על פי שיקול דעתם האם הם רוצים למנות אותו לתפקיד".

- מסקנתי שאין כל חובה לומר עורך דין פלוני מייצג בפני צד בהליך בוררות אחר, שהרי מטבע הדברים, עורכי דין משכירים עצמם לצדדים רבים ויכול שיחזרו ויופיעו בפני שופט היושב בדיון, בייצגם לקוחות שונים, וכך גם בפני בורר, ואין בכך כל רבותא.
35. יתרה מזאת, כאשר ביקשו ממני הצדדים למנות כבורר שופט בדימוס, הרי הניחו מן הסתם ששופט בדימוס בקי ומנוסה הוא בהליכי בוררות, ואם אלה פני הדברים, אך טבעי הוא שבאי כוחם של הצדדים או מי מהם, יוצאים ובאים לפני ברור שכזה, הם אינם המתדיינים אלא באי כוחם.
- ראה בעניין זה, גם האמור בסעיף 27.3 לפסק דיני בעניין ת"ב (ת"א) 9-12 (שם).
36. צודק ב"כ הנתבעת, בסיכומיו הטוען, כי העובדה שעו"ד דיבון ניהל מספר הליכים משפטיים בפני כב' השופט בדימוס שנהב – אינה בגדר "תגלית", עובדה זו לא הייתה שנויה כלל במחלוקת בגלגוליו הקודמים של ההליך, והיא עלתה במפורש הן בתגובות הצדדים, הן של הבורר והן של עו"ד דיבון (בתובענה להעברת הבורר מתפקידו ובתובנה לפסול את פסק הבוררות) לא רק שהטענה אינה חדשה ואין בה גם כל ממש ואין צורך לחזור על הדברים, ההופעה בפני שופט בדימוס שכיהן שנים רבות כסגן נשיא לענייני משפחה בבית המשפט לענייני משפחה הגדול בארץ, של אחד הפרקליטים הוותיקים והמנוסים אינה חורגת מקשרים מקצועיים מקובלים, ואין בה כדי לבסס טענה של "קירבה ממשית" המצדיקה פסילתו של הבורר.
37. כשם שלא ניתן לבקש פסלות שופט בגלל "היכרות" (חברית או מקצועית) בין השופט לפרקליטו של מי מהצדדים כך הדין בעניין פסלות בורר, לא כל שכן, כאשר ההיכרות אינה חברות אישית אלא מקצועית, מעצם הופעתו של עו"ד דיבון בפני הבורר הן כשופט מכהן והן כשופט בדימוס.
- ראה [ע"א 8466/12 ק.ג.ת. השקעות בע"מ נ' הקרן לירושלים](#) [פורסם בנבו].
38. אציין עוד, כי חובת גילוי של קשרים מקצועיים בין בורר לעורך דין, ככל שלמדתי מן הפסיקה קיימת רק כאשר הבורר היה מיוצג ע"י עורך הדין של מי מהצדדים המנהלים הליך בוררות בפניו, וכזאת לא היה בפנינו.
- ראה: [ת"א \(חי\) 924/03 דשן אור בע"מ – חב' בינלאומית לזבלים אורגניים בע"מ נ' איגוד ערים איזור חיפה](#) (14.6.04) (פורסם ב"נבו"); [ה"פ \(ת"א\) 703/02 מגדלי לוב סנטר בע"מ נ' היפר לוב סנטר בע"מ](#) [פורסם בנבו] תק-מח, 1454(1)2003; [רע"א 21/82 כהן ציון נ' אריאלי פ"ד ל"ו](#) (4)70;
39. סיכומה של הטענה: אני דוחה את טענת התובע גם בעניין זה.

הטענה בדבר מצבה הכלכלי של הנתבעת מונע מהבורר לקיים תפקידו:

40. אקדים ואומר, כי אין בידי לקבל הטענה, ברור מאליו שעל הנתבעת לשלם חלקה לבורר ישירות לא בדרך של "קיוז" ולא בכל דרך אחרת.

המשיבה לא טענה כדבר הזה, והבקשה, כי התובע ישלם עבורה ויקוז מחובו בהוצל"פ לא חרגה מהבעת עמדות בין באי כוח הצדדים.

41. אני מאמצת האמור בסיכומי הנתבעת בעניין זה, ובוודאי שאין בכך סיבה כדי להעביר הבורר מתפקידו.

הטענות הכלליות שבפי התובע:

42. במסגרת סיכומיו טען התובע טענות מתלהמות בלשון משתלחת שלא היה לה כל מקום. איזה "עיוות דין" נגרם לתובע? הוא בחר בהליכי בוררות, וביקש כי אמנה בורר. באופן טבעי מונה שופט בדימוס שכיהן כסגן הנשיא לענייני משפחה בבית משפט זה, שנים ארוכות. התובע הוא שביקש שההליכים יעוכבו עד להכרעה בבר"ע שהגיש לבית המשפט העליון לאחר שתביעתו נדחתה על ידי, וגם ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה.

43. לעניות דעת, אם נגרם עיוות דין, הוא נגרם לבורר, התובע מנסה להכפישו, להלך עליו אימים, באופן שלאחרונה נעשה חזון נפרץ במקומותינו.

44. ומה פירוש הביטוי "הדעת אינה סובלת והדין אינו מתיר לקחת אדם על כורחו צועק בועט ולכפות עליו הר כגיגית ניהול הליך בוררות בפני בורר שאין לו שום אמון בו"...

הליך בוררות להבדיל מהליך גישור אינו הליך רצוני אותו ניתן להפסיק בכל רגע. "מבחן הכניסה" להליך הבוררות הוא קל, רוצים הצדדים ממנים הם בורר, אך "מבחן הסיכום" או היציאה מן הבוררות, אינה על פי גחמת מי מהצדדים, אלא אך ורק על פי הוראות [חוק הבוררות](#) תשי"א-1958.

להלן אצטט דברים היפים לענייננו ממאמרה של דפנה [לביא "לא על הבוררות לבדה"](#) ולא על [הגישור לבדו](#), משפטים מ"ב תשע"ב, (פורסם "בנבו"), עמוד 594:
 "... הצדדים אוטונומיים להחליט על הסכם הבוררות ותנאיו, ברם, מרגע שהבורר נכנס לתפקידו, שוב אין הם רשאים להפסיק את ההליך או להסתלק מן הבוררות"...

כך גם נקבע בע"א 491/76 גאולים מושב עובדים להתיישבות חקלאית שיתופית בע"מ נ' [צדוק, פ"ד ל"א\(3\) 625](#) בעמוד 635 (1977):

"מן הרגע שהבוררות נתכוננה, הרא חיה את חייה העצמאיים והיא כפופה לחוק מיוחד, הוא [חוק הבוררות](#), ולא לחוקי החוזים. משהחל הבורר לכהן על פי שטר הבוררין, הוא מוסמך להמשיך בבוררות, אפילו ירצה אחד הצדדים לבטל את שטר הבוררין, מסיבה כלשהי".

45. גם יתר הטענות הכלליות בדבר ה"אינטרס" של מערכת המשפט אין בהן כל ממש. אין זה סביר בעיני, שהתובע יטריד את בית המשפט פעם אחר פעם בחוסר תום לב, ובטענות סרק, והכל כי פסק הדין בפרק א' של הבוררות לא נשאה חן מלפניו.

סיכום של דבר:

46. התביעה נדחית.

47. התובע יישא בהוצאות הנתבעת בסך 50,000 ₪.

48. תואיל המזכירות לסגור את התיק ולשלוח העתק מפסק הדין לצדדים.

49. ניתן לפרסום בהשמטת שמות הצדדים.

ניתן היום, ה' בתשרי תשע"ה, 29 ספטמבר 2014, בהעדר הצדדים.
חתימה

שפרה גליק 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)